

Verslag van de 38e vergadering van de Klankbordgroep Gebruikers Natuurterreinen Goois Natuurreservaat op dinsdag 31 mei 2016, aanvang 20.00 uur ten kantore van SAS Nederland te Huizen.

Aanwezig zijn:

- de heer J. de Boer (voorzitter)
- mevrouw S. Nijhof (IVN Gooi en Omstreken)
- de heer B. Bakker (Fietsersbond, Afdeling Naarden/Bussum/Huizen)
- de heer J. Harder (Gooise Atletiek Club)
- de heer W.J.A. Hoeffnagel (KNNV Afdeling Gooi)
- de heer J. Koot (K.C. Gooi- en Eemland)
- de heer O. Langendorff (Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland, Afdeling Naerdincklant)
- de heer J. Loggen (Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant)
- de heer B. van Loo (Nederlandse Toer Fiets Unie)
- de heer J. Oude Elferink (Vereniging Leefmilieu Het Gooi, de Vechtstreek e.o.)
- de heer D. Prop (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken)
- de heer F. Sikking (beoogd vertegenwoordiger Beheervrijwilligers GNR)
- de heer G. Vorstman (Stichting Behoud Gooise Heide)
- de heren B. van der Moolen en P. Hulzink (GNR)
- mevrouw S. van Breemen en de heer J. Vlaanderen (GNR), agendapunt 2
- de heer D. van der Velden (GNR)
- mevr. M. Evers (verslag)

Afmeldingen:

- mevr. I. van Zon (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie)
- de heer D. Jonkers (Vereniging van Vrienden van het Gooi, de heer W.J.A. Hoeffnagel neemt waar)
- de heer P. Spoorenberg (Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, vervanger de heer D. Prop)
- de heer J.P. Alsma (Sticht Gooise Wandelsport Bond)

1. **Opening, vaststelling agenda** en kennismaking vertegenwoordiger Beheervrijwilligers GNR

De heer De Boer opent de vergadering en heet allen van harte welkom.

De voorzitter dankt allereerst de heer Loggen hartelijk voor de prachtige en zeer geslaagde rondleiding voorafgaand aan het overleg vanaf Oud Bussem door de mooie omgeving, Ook de gastvrije ontvangst met maaltijd en mogelijkheid het overleg bij SAS te houden wordt zeer op prijs gesteld. We genieten op deze mooie zomerdag volop van deze bijzondere locatie.

Mede namens alle leden heet de voorzitter in het bijzonder de heren Sikking en Langendorff welkom. De heer Sikking komt kennismaken namens de 11 vrijwilligers-groepen die natuurbeheer uitvoeren in de terreinen van GNR. In totaal zijn er 120 vrijwilligers aangesloten die elke week een ochtend beheerswerk uitvoeren. De heer Sikking is coördinator van de dinsdag groep Huizen/Oude loods. De heer Sikking is beoogd lid wanneer een zetel wordt ingesteld voor vertegenwoordiging in de Klankbordgroep van de Beheervrijwilligers GNR.

De heer Langendorff volgt de heer Van der Sar op en vertegenwoordigt de AWN afdeling Naerdincklant. De heer Langendorff werkt op het terrein van de golfbaan bij de natuurbrug Zanderij Crailo en heeft veel interesse in archeologie en natuur.

Verder begroet de voorzitter mevrouw S. van Breemen (ondersteuning vrijwilligerszaken), de heer J. Vlaanderen (coördinator vrijwilligers) en de heer D. van der Velden (landschapsarchitect en projectvoorbereidingen o.a. Groene Schakel Anna's Hoeve en Monnikenberg). Zij zijn namens GNR aanwezig om presentaties en toelichting te verzorgen.

Hierna stellen alle aanwezigen zich in een korte ronde voor, waarna de secretaris de afwezigheidsmeldingen doorneemt.

2. Expeditie 't Laer: vernieuwing groepsverblijf – Presentatie door mevrouw S. van Breemen en de heer J. Vlaanderen

Voorzitter de heer De Boer geeft mevrouw Van Breemen het woord. Mevrouw Van Breemen deelt aan de hand van een Prezi-presentatie mede dat in het afgelopen jaar onder gebruikers van groepsverblijf 't Laer een enquête is gehouden. Daaruit is gebleken dat er beslist behoefte is aan een groepsverblijf voor veldwerk en natuureducatie. Groepsverblijf 't Laer maakt onderdeel uit van een groter plan met 'Natuur-Op-Stap punten' verdeeld over het Gooi. GNR beheert 2800 ha gevarieerde natuurterreinen, met als opdracht dit te behouden in de toekomst. Om in deze doelstelling te investeren is het goed om de jeugd kennis te laten maken met de natuur en topervaringen mee te geven. Groepsverblijf 't Laer geeft kinderen een meerdaagse piekervaring met en in de natuur, versterkt door het naastliggende speelbos. In en rond 't Laer zijn alle voorwaarden aanwezig om kinderen een topervaring te geven. Het huidige gebouw is echter op het einde van zijn levensduur. Uit het onderzoek is gebleken dat scholen 't Laer zeer waarderen en dat het ook vertrekbasis voor natuurwerkgroepen is/kan zijn.

Er is echter budget nodig om een nieuw gebouw neer te zetten, waarbij de wens is om klimaatneutraal te bouwen. Hiervoor is 550.000 euro begroot, voor dit eenmalige bedrag worden sponsors en subsidiegevers gezocht. Als het gebouw eenmaal staat laten de berekeningen zien dat de inkomsten ruim voldoende opleveren om 't Laer duurzaam te exploiteren. Volgens drie scenario's gebaseerd op 199,255 en 285 dagen bezetting is afgerond de netto opbrengst respectievelijk 10.000, 22.000 en 42.000 euro per jaar.

De heer Vlaanderen weet van scholen dat in deze regio dergelijke locaties in combinatie met authentieke natuur verder niet aanwezig zijn. Om meer bekendheid te maken voor 't Laer en natuureducatie is het plan om studenten van de PABO in september kennis te laten maken met 't Laer en zo de mogelijkheden die het biedt verder uit te dragen. Waaronder door hen te ontwikkelen natuureducatieve programma's.

De heer Harder vraagt hoe de opbrengst zich met de uitgaven verhoudt, en wat voor tijd er wordt gehanteerd qua levensduur. De heer Vlaanderen: op dit moment kost het onderhoud van het huidige gebouw 't Laer GNR jaarlijks €3.000, =. Bij het 'nieuwe' Laer wordt echter uitgegaan van alle kosten die met het beheer, onderhoud en personele inzet te maken hebben. Waaronder verzekeringen, belastingen, nutskosten, onderhoud en vervanging van inventaris en technische installaties. Deze kosten zijn begroot op €49.500,= per jaar.

De heer Harder vraagt of de combinatie met schaapskooi blijft. De heer Vlaanderen: nee, alle huidige bebouwing gaat dan weg en er wordt teruggebouwd zonder schaapskooi. Het nieuwe gebouw wordt t.o.v. het oude een kwart slag gedraaid, zodat de voorkant naar het grasveld c.q. het natte heideveldje gericht is.

Bij het slopen moet rekening worden gehouden met het feit dat er asbestplaten op het dak aanwezig zijn.

De heer Sikking vraagt of er aan ruimte voor een natuurwerkgroep is gedacht. De heer Vlaanderen laat weten dat zeker rekening wordt gehouden met een plek voor de vrijwilligersgroep en zaken als het huidige gereedschapshok en de opslag van natuureducatieve materialen. Maar ook wil men graag nieuwe zaken zoals van buiten toegankelijke toiletten voor bezoekers van het speelbos (wordt nu in voorzien door een Dixie-

toilet). Een en ander eventueel in combinatie met het herdershuisje, het huidige onderkomen voor de schaapherders en de vrijwilligersgroep 't Laer.

Het plan is de verhuur vanaf september 2017 te stoppen en in de periode daarna tot maart 2018 te bouwen, zodat het nieuwe gebouw in het seizoen 2018 in gebruik genomen kan worden.

De voorzitter bedankt mevrouw Van Breemen en de heer Vlaanderen voor hun presentatie van deze plannen en de leden wensen hen veel succes met de verdere uitvoer ervan.

Mevrouw Van Breemen en de heer Vlaanderen verlaten het overleg.

3. Natuur- en Landschapsplan Monnikenberg, presentatie door de heer D. van der Velden

De voorzitter geeft de heer D. van der Velden het woord. De heer Van der Velden toont een overzicht met geplande ecologische verbindingroutes en natuurbruggen in De Groene Schakel. Dit projectgebied omvat de gebieden Laarder Wasmear, Anna's Hoeve, Monnikenberg en gebieden ten oosten van de A27.

Er zijn hier veel nieuwe plannen en ontwikkelingen, zoals de HOV, het verleggen van de Weg over Anna's hoeve, verbreding A27 (met faunatunnel eronderdoor), en het aanleggen van een natuurbrug over de bundeling van HOV en verlegde Weg over Anna's Hoeve. Het GNR bestuur heeft de plannen geaccepteerd, maar stelt wel voorwaarden om alles ecologisch goed in te passen en te laten functioneren. Hier zijn diverse maatregelen voor nodig.

Verder zijn er in de omgeving veel nieuwe ontwikkelingen, zoals het bouwen van nieuwe woonwijken, een nieuw ziekenhuis en het vormgeven van Casella.

De heer Loggen vraagt wat de verwachte recreatiedruk is op Monnikenberg met deze toename van bewoners en verkeer. De heer Van der Velden laat weten dat het effect van meerdere toegangen onderzocht is en dat daaruit blijkt dat daarbij de druk op het gebied te groot wordt. Besloten is daarom dat iedereen welkom is en blijft op Monnikenberg, maar alleen via de huidige toegang zoals hij nu is. Verder wordt rond het ecoduct een voor publiek afgesloten rustgebied ingesteld.

Het natuur en landschapsplan Monnikenberg neemt de natuurverbinding als uitgangspunt. Het plan is om het oude ven te herstellen (de huidige vijver wordt dan groter en meer natte natuur) en heide-ontwikkeling te stimuleren. Akkers die sterk voedselrijk zijn geworden worden teruggebracht naar voedselarm en heide, en worden eventueel deels als akker behouden als foerageerplek. De recreatieve inrichting wordt gericht op behoud van rust op het landgoed. De heer Langendorff adviseert om niet één grote vijver te creëren, maar twee 2 kleine wateren met een dammetje ertussen. De heer Van der Velden zal dit in gedachten houden, mogelijk kan er een wandelpad over de dam worden aangelegd, in plaats van een houten vlonder waar nu het idee naar uitgaat.

De heer Harder wijst op een gebied waar nog niets over besloten is. In het betreffende stuk is geen bodemonderzoek gedaan, maar de heer Harder weet dat op delen van het landgoed de onderlaag van de bodem vernield is, waardoor op sommige plekken geen water meer blijft staan. Het ven is een hangwatersysteem (bodem ligt op 180 cm boven het grondwater). Als het ven grondwaterafhankelijk zal zijn, dan moet er dus vrij diep worden gegraven.

Over de locatie met de stenen en de heuvel deelt de heer Van der Velden mee dat deze in het rustgebied komt te liggen. Verder merkt de heer Van der Velden op dat nog niet alle discussies zijn gevoerd en besluiten zijn nog niet tot in detail genomen.

De planning is afhankelijk van de gesprekken en planning van het HOV project. Hier zijn zeer regelmatig gesprekken over, de aanleg wordt in 2018-2019 verwacht zoals het er nu naar uitziet.

De voorzitter bedankt de heer Van der Velden voor zijn presentatie en toelichting, waarna de heer Van der Velden het overleg verlaat.

4. Evt. mededelingen en vragen/opmerkingen n.a.v. het verslag van de 37e vergadering d.d. 16 februari 2016, ingekomen/uitgaande stukken

Naar aanleiding van het vorige verslag:

Bij agendapunt 2. Beleid uitlaatservices:

De heer Harder signaleert dat op dagopnames bij de dassenburcht in Spanderswoud er altijd honden te zien zijn die bij de burcht komen snuffelen. Verder is gezien dat 's morgens uitlaatservices meerdere honden tegelijk uitlaten en vrij laten lopen in het gebied. Er staan regelmatig busjes van uitlaatservices.

De voorzitter vraagt of er al meer bekend is uit de pilot met vergunningen voor bedrijfsmatige uitlaatservices bij Het Utrechts Landschap en Staatsbosbeheer. De heer Hulzink laat weten dat er nog geen nieuwe informatie beschikbaar is, als deze komt wordt deze gedeeld met de klankbordgroep. De heer Hulzink houdt zich aanbevolen voor statistieken met gegevens hoeveel honden op de beelden van de dassenburcht geregistreerd worden.

Bij agendapunt 5. Stand van zaken na evaluatie GNR beleid mountainbikers

De NTFU campagne over een buitencode (Ruimte voor elkaar, sportief gebaar) is tijdens interne bijeenkomsten binnen de NTFU vertoond. Het is nog niet duidelijk of e.e.a. ook extern wordt gelanceerd.

Ingekomen/uitgaande stukken

- a. Via mail ontvangen van GNR: uitnodiging schaapscheerfeest, waarvoor dank.
- b. Via mail ontvangen van GNR (hedenmiddag): Uitvoeringsprogramma Transitieplan 2016, incl. begroting, waarvoor dank.

5. Mededelingen uit bestuur en organisatie, transitieplan stand van zaken

De voorzitter geeft het woord aan de heer Van der Moolen.

De heer Van der Moolen deelt mede dat vanmiddag correspondentie is uitgegaan over het transitieplan. Het zijn een bedankbrief, een aangepast transitieplan en een overzicht van de zienswijzen en hoe deze verwerkt zijn. De leden van de Klankbordgroep ontvangen deze stukken via de mail.

Er zijn dertien punten uitgehaald en als project belegd. Het bestuur van GNR zal in november a.s. een definitief besluit nemen over de koers van het GNR.

Als eerste punt is gerealiseerd het aanstellen van tijdelijke interim voorzitter. Mevrouw K. Heerschop heeft deze taak op zich genomen, zij komt graag een keer kennismaken in een overleg met de Klankbordgroep. Hopelijk kan zij volgende keer aanwezig zijn.

De heer Harder is zeer benieuwd naar de financiering van de plannen. De heer Van der Moolen laat weten dat daar nog niets over mede te delen is.

De heer Harder is ook benieuwd naar de bestuursstructuur, twee petten als bestuurder en als wethouder, dat kan soms lastig zijn. De heer Van der Moolen zegt dat het besluit nog doorgesproken en genomen moet worden, waarbij distantie tussen bestuur en politiek goed zou zijn.

De heer Vorstman vraagt of de uitspraak van de Hoge Raad nog effect heeft op de plannen. De heer Van der Moolen zegt dat men bij GNR blij verrast was met de uitspraak, dit geeft ook in de tijd soelaas omdat de inkomsten niet direct wegvallen. Amsterdam krijgt nog de mogelijkheid om naar het Gerechtshof in Den Haag te gaan, onduidelijk is of daar gebruik van wordt gemaakt en of er een tijdslimiet wordt gesteld.

De voorzitter rond dit agendapunt af met de wens dat GNR een sterke voorzitter krijgt die alle krachten die er spelen goed aan kan en zegt alle leden dank voor hun bijdrage aan dit onderwerp.

6. Stand van zaken ontwikkelingen in/rond de terreinen van GNR, inclusief beheer,

Voor dit agendapunt geeft de voorzitter het woord aan de heer Hulzink. De heer Hulzink licht aan de hand van het schetsontwerp Waterparel Crailloo de plannen voor aanvullende inrichting van zanderij Craillo toe. Het gaat hierbij om het zuidelijke deel van de westelijke vallei, het gebied rondom het kantoor van GNR. Dit deel is in rechte begrenzingen van graslanden en waterpartijen aangelegd als nieuwe natuur. Hierbij zijn vrij steile oevers aangelegd. De graslanden zijn inmiddels matig voedselrijk, er komt echter nog niet veel bijzondere plantengroei in voor. Je treft er algemene grassen, algemene kruiden en kruiskruid aan. Het doel van het nieuwe plan is het door het verder ontwikkelen van de Zanderij de natuurkwaliteit ervan te verhogen. GNR wil daarbij binnen de contouren van het bestaande landschapontwerp blijven. Er wordt gedacht aan het vormen van natte heide, omdat dit in het Gooi relatief zeldzaam is. Deze plek is zeer geschikt om daar naartoe te ontwikkelen. Men denkt aan het natuurtype zoals in Cruysbergen, met zonnedauw en moeraswolfsklauw, waarbij ook de relatief zeldzame grote wolfsklauw voorkomt. Te verwachten zijn ook klokjesgentiaan en dopheide. Het grazen van grauwe gans dringt het riet terug, op Google maps is te zien dat het rietbestand met ca. 25% is afgenomen.

Om het plan uit te voeren zal 12.000 m3 grond en zand moeten worden afgevoerd. Dit zal gebeuren in twee uitvoeringsjaren waarbij de start eind 2016 is voorzien en de afronding in 2017, mogelijk met enige uitloop in 2018. Voor het plan zal afstemming met belanghebbenden en publiciteit plaatsvinden. De hinder die de omvorming geeft wordt zoveel mogelijk beperkt.

7. Natuurverbinding Hoorneboeg, actualiteit door de heer Bert van der Moolen

Het project Natuurverbinding Hoorneboeg is door alle commotie een jaar uitgesteld. Dat is erg jammer voor alle gesprekken en energie die er tot nu toe in gestoken is. GNR is echter bijzonder verrast door de hoeveelheid en de aard van de reacties die in de afgelopen periode zijn ontvangen. Soms hebben de bezwaren te maken met milieu, voor een deel heeft het te maken met inspraak, anderen hebben een eigen idee, en zo zijn er nog andere diverse argumenten. GNR gaat nu eerst tijd nemen voor overleg. Zowel met de tegenstanders als voorstanders. Eind juni wordt in het AB gevraagd om tijd om een voorstel te ontwikkelen.

Voorzitter de heer De Boer stelt vast dat er een plan ligt dat door de leden van de Klankbordgroep als overtuigend werd ervaren. Gezien de ontwikkelingen stelt de voorzitter voor een rondje te maken om de behoefte aan reactie van de leden te peilen.

Samengevat komen hierbij de volgende opmerkingen naar voren:

- er is verrassing dat er een jaar uitstel is genomen. Qua inrichting zag het plan er goed uit. De punten van luchtvervuiling en geluidshinder zijn wij niet mee bekend, de vraag is hoe dit uit te zoeken en wie dat kan meten en doorrekenen. Kloppen alle aannames wel.
- bezien of het mogelijk is om fasegewijs te kijken naar het plan. Dus bekijken over welk deel van het plan het gaat. Gaat het bijvoorbeeld juist over het oostelijk deel of het westelijk deel van de uitvoering of de overkant van de A27.
- het plan gaat - voor een groot deel - over wat te doen met het productiebos, dat zou in principe ooit geogst zijn.
- op de tekeningen is te zien dat men minimaal een kilometer van de bebouwing blijft en dat bospercelen die de A27 flankeren blijven bestaan. Op basis van de folder en de keuzes om waardevol bos te behouden en akkers op een bepaalde manier in te richten kun je concluderen

dat dit meer afwisseling brengt in de omgeving, wat gunstig is voor de natuur en de natuurverbinding en voor de natuurbeleving.

- bij een avond waar 45 belangstellenden waren was iedereen positief. Het advies is om als een overleg wordt georganiseerd een goede mix in de samenstelling van deelnemers daarin te bewerkstelligen.
- betrokken vrijwilligers vinden het erg jammer dat het plan opgeschoven wordt. Er is nu echter wel een acuut probleem, dus is het begrijpelijk dat er tijd genomen wordt. Mogelijk is de mate van informatievoorziening niet voor iedereen voldoende geweest en het is niet goed als bewoners zich overvallen voelen. Het lijkt eerder een politiek probleem.
- dat GNR als natuurbaar wordt weggezet wordt als zeer onterecht ervaren.
- het is een heel groot bos en een beetje meer openheid zou wat meer lucht geven, gevarieerdheid is van belang.
- wat is het draagvlak van mensen die voor het plan zijn? Daar is door alle commotie van tegenstanders nu geen zicht op.
- gezien de ervaringen met en ontwikkelingen na vorige projecten die GNR heeft uitgevoerd is de klankbordgroep juist positief over het plan.
- provincie en gemeente zijn nu in feite aan zet. GNR voert uit wat zij bedacht hebben en doen in feite niets anders dan het voortzetten van het plan tot inrichting van de omgeving van de natuurverbinding.
- wat nu gebeurt wordt als een PR probleem ervaren, het is ergerniswekkend dat in diverse media het vuurtje verder wordt aangewakkerd en een organisatie kapot wordt getracht te maken.
- misschien helpt het als GNR de pers uitnodigt voor een excursie ter plaatse, voorafgegaan door een presentatie door de staf van het GNR. Het zou toch moeten lukken om ten minste de welwillende journalisten te informeren over wat er in werkelijkheid gaat gebeuren en een beeld te geven hoe uitvoering van de plannen zullen uitwerken op allerlei aspecten, zoals geluidshinder, fijnstof etc.
- hopelijk is een evenwichtiger berichtgeving, met hoor en wederhoor, bereikbaar.
- het plan past bij het hele verhaal van de stapstenen en natuurverbindingen.
- niet voor niets is dit plan in AB en DB bekrachtigd.
- in feite valt dit project onder de bandbreedte van beheer, alleen is het een inhaalslag die in korte tijd gemaakt wordt. Ergens is dan toch iets verkeerd gegaan of gevallen bij de bewoners die nu tegen dit plan ageren. Dat is erg jammer omdat de emoties en hooglopende twisten een redelijk gesprek en informatieoverdracht in de weg staan. Het is wel een leerproces om een visie te ontwikkelen om dit te voorkomen in de toekomst.

Binnen de Klankbordgroep is en blijft overtuigende steun voor het plan. De leden hopen dat een en ander in rustiger vaarwater komt en in goede besprekingen een nieuwe vorm voor dit plan kan worden gevonden, zodat aangesloten kan worden bij de doelstellingen van de Natuurverbinding Hoorneboeg.

8. Mededelingen uit de organisaties

De heer Hoefnagel (KNNV Afdeling Gooi)

Afgelopen weekend (vrijdag 27 mei t/m zaterdag 28 mei) is weer een 24 uur inventarisatie gehouden. In dezelfde gebieden als half augustus 2014. Deze keer hebben hier ongeveer 60 mensen aan meegedaan. Zij vonden beduidend meer soorten, de teller staat op 1247 soorten en er komen nog wat bij die nog definitief gecheckt worden en op naam gebracht. De teller zal waarschijnlijk op 1250 uitkomen. Het was wederom een groot succes.

De heer Vorstman (Stichting Behoud Gooise Heide)

Meld dat de SBGH zich zorgen maakt over toenemend vliegtuiglawaai van vliegveld Hilversum en ook over de openingstijden van Paviljoen Heidezicht in Bussum.

9. Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. De voorzitter dankt alle aanwezigen voor hun deelname aan dit overleg en sluit de vergadering.